

Circulair Verpakken

Magazine van het Afvalfonds Verpakkingen

9

'Er zal meer ingezameld moeten worden om de doelstelling te halen'

Kneipp kiest kurk en graspapier

CB neemt transportdozen weer mee uit de winkels

Afvalfonds | Verpakkingen

In Nederland zijn bedrijven die verpakte producten op de markt brengen wettelijk verplicht te zorgen voor het inzamelen en recyclen van de verpakkingen: de producentenverantwoordelijkheid. De Stichting Afvalfonds Verpakkingen heeft deze verantwoordelijkheid van deze bedrijven op zich genomen. Het verpakkend bedrijfsleven betaalt hiervoor een heffing per kilo verpakkingen aan het Afvalfonds Verpakkingen: de afvalbeheersbijdrage. Hiermee worden de kosten voor de inzameling en recycling van verpakkingen volledig vergoed. Niet alle taken en doelen worden door het Afvalfonds Verpakkingen zelf uitgevoerd. Diverse activiteiten zijn belegd bij verschillende uitvoeringsorganisaties van het Afvalfonds. De activiteiten van deze organisaties worden ook gefinancierd door het Afvalfonds, uit de afvalbeheersbijdrage.

Meer informatie op www.afvalfondsverpakkingen.nl

Colofon

Circulair Verpakken is een uitgave van het Afvalfonds Verpakkingen. Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming van het Afvalfonds Verpakkingen worden gekopieerd en/of gebruikt. Aan de inhoud van dit magazine kunnen geen rechten worden ontleend.

Afvalfonds Verpakkingen

Overgoo 13
2266 JZ Leidschendam
085 401 2660

Redactie: Afvalfonds Verpakkingen
Tekst en eindredactie: Gijs Coffeng, Linea Recta
Vormgeving: Eric Dietz, Studio Eric Dietz BNO
Fotografie: Jan de Groot (p4,5,20-23)

Reacties: info@afvalfondsverpakkingen.nl
Gedrukt op Circle offset Premium White, 100% gerecycled papier

De informatie in dit magazine is uitsluitend bedoeld voor algemene informatie-doelstellingen. Wij hebben het magazine met de grootste zorg samengesteld. Toch kan er onverhoopt een fout of onvolledigheid in zijn gesloten. Het Afvalfonds Verpakkingen aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei directe of indirecte schade, van welke aard dan ook, die voortvloeit uit of in enig opzicht verband houdt met het gebruik van dit magazine.

Beweringen en meningen, geuit in de artikelen in dit magazine komen voor rekening van de geïnterviewden en vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs het standpunt van het Afvalfonds Verpakkingen.

Circulair Verpakken is gedrukt op papier dat vervaardigd is uit 100% gerecycled materiaal.

Uitgelezen? Geef dit magazine door aan iemand anders of doe hem bij het oud papier voor een tweede leven.

U kunt de magazines ook **digitaal lezen** via www.afvalfondsverpakkingen.nl

Inhoud

4 Interview
'Er zal meer ingezameld moeten worden om de doelstelling te halen'

14 Interview
Kneipp kiest kurk en graspapier

20 Interview
CB neemt transportdozen weer mee uit de winkels

8 *Good old* bierflesje wint vooraanstaande Europese prijs

10 Column

11 Groen rond de afvalcontainer

17 Afvalfonds Verpakkingen Awards

18 Nieuwe techniek voor hergebruik gerecycled kunststof

Ideeën voor onderwerpen?

Heeft u of kent u een bijzonder project over verduurzaming van verpakkingen, een actueel nieuwsfeit of een interessant verhaal, laat het ons weten via info@afvalfondsverpakkingen.nl. Ingekomen ideeën worden door de redactie besproken.

Voorkomen

In Circulair Verpakken laten we mooie voorbeelden zien van initiatieven en resultaten op het gebied van hergebruik, recycling, ontwerp en inzameling van verpakkingen. En dat is terecht, want rapportages tonen aan dat we het goed doen in Nederland. Toch moeten we tegelijkertijd aan de bak. In 2022 verschuift het meetpunt voor recycling en dat zal absoluut impact hebben op de recyclingresultaten. Vooral voor kunststof. De verschuiving van 'aangeboden voor recycling' naar 'daadwerkelijk gerecycled' geeft wel een eerlijker beeld en zal daarom tot minder discussie leiden. In deze Circulair Verpakken gaat Bianca Lambrechts van Nedvang BV hier ook op in.

Willen we de doelstellingen halen, dan zal er meer aandacht moeten komen voor alle stappen in de keten, oftewel: we moeten meer ketenoverschrijdend denken en handelen. Als één partij verzuimt, heeft dat invloed op de hele keten. Het Afvalfonds zal samen met de uitvoeringsorganisaties (Nedvang, NederlandSchoon, KIDV, Statiegeld Nederland) een sterke regierol vervullen en de katalysator zijn op weg naar gesloten verpakkingketens. Daarbij laten we ons niet alleen leiden door de doelstellingen, maar vooral ook door de tijdgeest. Er is geen alternatief. De enige en juiste weg vergt investering van ons allemaal.

Daarom hebben wij weer inspirerende voorbeelden verzameld. Zoals het verhaal over het hergebruik van de boekendoos, de alternatieve verpakkingen van Kneipp waarbij kurk en graspapier een rol spelen of een nieuwe techniek voor hergebruik van gerecycled plastic. Verder won het bekende bierflesje de European Refillable Award en komt het KIDV met een handige Sustainable Packaging Support Tool. En als u uw afval naar de container brengt, kunt u voortaan zomaar een gezellig tuintje rond de container aantreffen. U leest het allemaal in deze editie van Circulair Verpakken.

Hester Klein Lankhorst

Algemeen directeur Afvalfonds Verpakkingen

Bianca Lambrechts:

‘Er zal meer ingezameld moeten worden om de doelstelling te halen’

Sinds 1 maart is Bianca Lambrechts directeur van Nedvang BV, de fusieorganisatie van de Stichting Nedvang en VPKT. Een uitdaging waarbij ze haar kennis van het werkveld goed kan gebruiken. Een kennismaking.

‘Er stonden vorig jaar terreinen vol big bags met gerecycled kunststof, die zijn nu helemaal leeg’

Je bent niet nieuw in de wereld van afvalverwerking?

‘Klopt, ik heb jarenlang bij Maltha gewerkt, een Europese glasrecycler. Ik deed daar de inkoop en verkoop. Daarnaast zat ik namens de materialenorganisaties in het bestuur van de Stichting Nedvang en namens Maltha in de Stichting Duurzaam Verpakkingsglas (SDV) en via SDV weer in de Stichting Materiaalorganisaties (STIMO). Dus ja, ik ken de wereld van afvalverwerking goed. En ik hoop met mijn glaskennis en expertise een bijdrage te kunnen leveren aan de doelstellingen.’

Is de organisatie veranderd sinds de fusie van de Stichting Nedvang en VPKT?

‘We werkten al nauw samen, maar nu treden wij ook als één partij naar buiten. Dat betekent dat ons werkveld is verbreed, van inzameling tot en met post-

collection. We hebben nog veel terrein te winnen in de kunststofketen en de PMD-stroom. Doordat we nu als één organisatie de hele keten van inzameling, sortering en recycling bestrijken kunnen we, als uitvoeringsorganisatie van het Afvalfonds, daarin een sterke rol vervullen. Dat is misschien wel de grootste winst van de fusie. Bovendien kunnen we efficiënter werken, niet in de laatste plaats omdat we ook fysiek op één locatie zitten en één etage onder het Afvalfonds.'

Hoe ziet het jaar er tot nu toe uit? Merken jullie iets van de effecten van corona?

'Wat je duidelijk ziet is dat het percentage huishoudelijke inzameling flink is gestegen. Doordat mensen thuis gingen werken, doordat ze online bestellingen deden en ook nog eens de zolder gingen opruimen. Waarschijnlijk kent iedereen wel de stapels met afval naast de volle bakken. Aan de andere kant nam de stroom vanuit bijvoorbeeld de horeca en de bedrijven weer af. Maar in het totaal was er een toename. Het heeft erin geresulteerd dat we meer sorteercapaciteit moesten organiseren voor het huishoudelijk PMD-afval. Daarvoor hebben we contracten met onze huidige partners uitgebreid en een enkele nieuwe partner gecontracteerd.'

In 2022 verandert het meetpunt voor recycling. De gegevens over de gerecyclede kilotonnen komen via Nedvang binnen.

Wat betekent deze nieuwe rekenmethode voor Nedvang?

'Nu meten we op het punt 'recycling in', zoals wij dat noemen. Straks wordt het 'recycling uit'. Het betekent dat we nu aan de poort het totaal meten van wat er bij een recycler binnenkomt. Straks gaan we pas meten als de daadwerkelijke recycling is uitgevoerd. In elk recyclingproces heb je verlies. Die aanpassing betekent nogal wat voor de doelstelling. In 2025 moet 50% van het kunststof uit huishoudelijk afval gerecycled worden volgens het nieuwe meetpunt. Nu halen we dat nog niet. Er zal meer ingezameld moeten worden om deze doelstelling te halen. Maar ook efficiënter en effectiever gesorteerd en gerecycled. Daarbij zijn we ook afhankelijk van de medewerking van de recyclingbedrijven die kunststof verpakkingsmateriaal verwerken. Zij moeten meer informatie gaan aanleveren.'

Als de inzamelstroom schoner wordt, is er ook minder verlies.

'In het algemeen werkt dat zo bij recyclingprocessen. Verhogen van de kwaliteit en de kwantiteit van de inzameling is dan ook een speerpunt in het strategisch plan van het Afvalfonds. Als uitvoeringsorganisatie houden we ons bezig met zowel de kwalitatieve als de kwantitatieve verbeteringen. Dus meer én schoner. En tegelijkertijd zorgen voor meer afzetmogelijkheden, meer recyclers.'

En meer afzet in de markt?

'Sinds de afgelopen maanden is er veel vraag op de markt naar gerecycled kunststof, met name PE en PP. Dit is het gevolg van te weinig virgin materiaal, onder andere door corona, maar ook door de strenge winters in bijvoorbeeld Texas. Dit heeft uiteraard ook consequenties voor de prijzen van gerecycled materiaal. Er stonden vorig jaar in Nederland terreinen vol big bags met gerecycled kunststof, die zijn nu gelukkig helemaal leeg.'

Hoe kan Nedvang gemeenten ondersteunen bij het behalen van die kwalitatieve en kwantitatieve doelen?

'Alle gemeenten hebben circulariteit en duurzaamheid hoog in het vaandel. Wat dat betreft hebben we een gezamenlijk belang en een gezamenlijke motivatie. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inzameling, wij hebben informatie die de optimalisatie daarvan kan helpen. We kennen de inzamelstromen, de verschillen tussen gemeenten, wij hebben heel veel nuttige data. Die delen we niet een-op-een, maar gebruiken we wel in analyses over wat goed gaat en wat niet. Onze accountmanagers zijn dagelijks in contact met gemeenten over verdere optimalisatie van de inzameling.'

Wat laten die analyses zien?

'Bijvoorbeeld dat de kwaliteit van PMD-inzameling verdere verbetering behoeft om de langetermijn-doelstellingen te kunnen halen. Op dit moment doen we samen met het Platform Ketenoptimalisatie een kosten- en samenstellingsonderzoek. We onderzoeken bij een representatief aantal gemeenten de inzamelkwaliteit van PMD en voeren samenstellingsanalyses uit. Wij zien dat de inzamelkwaliteit nog niet overal voldoet aan de norm die het Afvalfonds en de VNG met elkaar hebben afgesproken. Weliswaar met een grote bandbreedte. Er zijn gemeenten en plekken waar het heel goed gaat en andere waar de resultaten flink achterblijven. Daar gaan we uiteraard over in gesprek. Data gaan een steeds belangrijkere rol spelen. Een mooi voorbeeld is het rapport van onderzoeksbureau IPR Normag en een werkgroep van PKO met best practices op het gebied van inzameling. Dat delen we met onze stakeholders.'

Het hogere doel is het sluiten van de ketens. Is dat haalbaar?

'Kijk naar de glasketen, OPK en metalen. Deze materialen laten al hoge recyclingresultaten zien. Bij glas weet ik dat de intrinsieke motivatie bij glasbedrijven gestuurd wordt doordat glas maken van glasscherven minder energie kost dan van zand en water. Bij kunststof ben ik ervan overtuigd dat we ook daar met alle betrokken partijen een heel eind komen. Het blijft een kwestie van gezamenlijke inzet.'

In 2006 werd de producentenverantwoordelijkheid wettelijk vastgelegd en werd de stichting Nedvang opgericht om samen met de gemeenten van Nederland de inzameling en recycling te registreren en stimuleren. Nedvang staat voor Nederland van Afval naar Grondstof. VPKT, dat staat voor Verpakkingsketen, werd in 2017 opgericht om te zorgen voor de sortering en recycling van (kunststof) verpakkingen door contracten aan te gaan met sorteerders, nascheiders, recyclers, transporteurs en op- en overslagstations. Beide organisaties waren uitvoeringsorganisaties van het Afvalfonds Verpakkingen en zijn per 1 januari samengegaan in Nedvang B.V. om de krachten te bundelen in de uitvoering.

'Data gaan een steeds belangrijkere rol spelen'

Good old bierflesje wint vooraanstaande Europese prijs

Het bekende bruine Nederlandse bierflesje heeft de European Refillable Award voor herbruikbare verpakkingen gekregen. De prijs werd uitgereikt tijdens de achtste European Reuse Conference in Berlijn, in juli van dit jaar. Volgens de jury is het flesje een voorbeeld voor andere verpakkingen.

In Nederland is het poolsysteem van de Bruine Nederlandse Retourfles (BNR), zoals het meest voorkomende bierflesje heet, algemeen bekend. Je levert hem met krat en al weer in bij de supermarkt. De flesjes worden schoongemaakt, gespoeld en opnieuw gevuld. Manager Duurzaamheid en Ketenbeheer Eric Veldwiesch van brancheorganisatie Nederlandse Brouwers zegt: 'De BNR-fles wordt al sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw gebruikt door de grote Nederlandse bierbrouwers en mkb-brouwers als Gulpener, Lindeboom en Budels. Er zijn er naar schatting zo'n 250 miljoen in omloop. Destijds was de aanleiding voor het opzetten van dit poolsysteem een dreigend glastekort. Door de schaarste was glas bovendien duur, dus ook uit kostenperspectief was het interessant. Met terugwerkende kracht zien we nu dat deze fles ook perfect past in deze tijd waarin de urgentie om duurzaam te verpakken steeds groter wordt. De BNR-fles bespaart ontzettend veel CO₂ en (fossiele) grondstoffen ten opzichte van flessen die in de glasbak verdwijnen en binnen het segment hervulbare flessen (statiegeldflessen) heeft de BNR-fles een van de laagste uitstootpercentages, waardoor er maar weinig flessen verloren gaan.'

Gezamenlijk eigenaar

Uniek is dat de BNR-fles centraal gereguleerd is. De brouwers zijn gezamenlijk licentiehouder van de pool. Nederlandse Brouwers beheert dat licentiesysteem waarin onder andere een pooling van het retoursysteem van de flessen is opgenomen en waarin afspraken staan over het gebruik van de flessen om de kwaliteit hoog te houden. 'Dat gaat bijvoorbeeld over het gebruik van lijmen en etiketten die makkelijk te verwijderen zijn', aldus Veldwiesch. 'De flessen gaan gemiddeld zo'n twintig keer mee. Binnen de categorie statiegeldflessen scoort de BNR-fles daarmee als een van de besten.'

35.000 inleverpunten

De jury wees op de vele milieuvoordelen die het gebruik en hergebruik van de BNR-fles opleveren. 'Dat gaat niet alleen over het beperken van grondstofgebruik en tegengaan van CO₂-uitstoot bij de productie, maar ook om transport. Omdat de flessen op zo'n 35.000 punten kunnen worden ingeleverd en door veel brouwerijen worden gebruikt, is veel minder transport nodig. Het maakt immers niet uit bij welke brouwer de flessen weer terugkomen.'

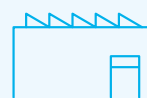
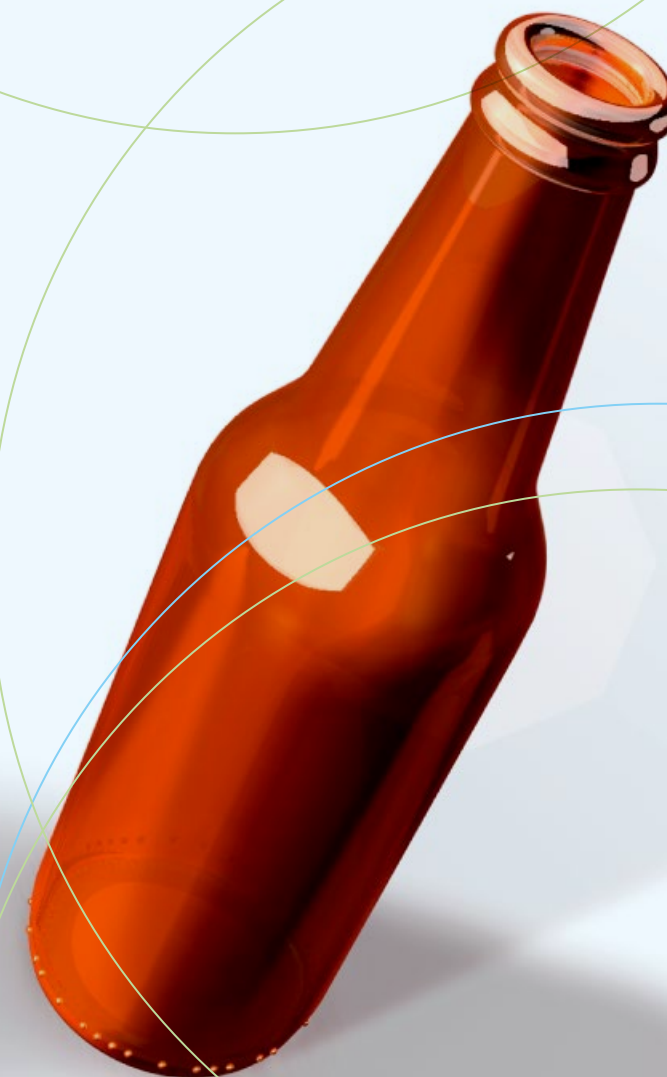
Kleine brouwers helpen

Met een marktaandeel van tussen de 45-55% speelt de BNR-fles een belangrijke rol op de Nederlandse biermarkt. Speciale merken en nieuwe merken, zoals Affligem en Birra Moretti zitten ook in de BNR-fles. Daarnaast zijn er de afgelopen decennia meer flessenpools opgezet. Zo zit bijvoorbeeld ook de

bekende Duvel-fles in een eigen pool. 'Nog maar tien procent van het bier zit in een one way fles', zegt Eric Veldwiesch. 'Een gedeelte daarvan is afkomstig van kleine brouwers en hobbybrouwers. De kleine brouwers kunnen niet investeren in grote spoelmachines, maar ze betalen wel de afvalbeheersbijdrage omdat hun fles in de glasbak beland. Als sector willen we dit oplossen. We willen het gedeelte bierflesje ook voor kleinere brouwerijen interessant maken. We kijken daarbij naar het hele poolsysteem: brouwers zonder spoelmachine kopen de flessen in, maken er een keer gebruik van, maar vervolgens gaat de fles niet verloren. Hij blijft in de pool. Brouwers met een spoelmachine pikken de fles op en gebruiken hem opnieuw. Zo gebruiken we van de kracht van samenwerking.'

Supermarktmedewerker

Ook werkt Nederlandse Brouwers met de supermarkten aan een manier om de flessen nog effectiever in te zamelen waardoor ze vaker hergebruikt kunnen worden en nog milieuvriendelijker worden. 'Alles draait er natuurlijk om dat de supermarktmedewerker de juiste flesjes in het juiste krat doet, zodat er geen verkeerde flesjes in de pool komen. Hoe kunnen we ze daarbij helpen? We hebben een poster ontwikkeld en zetten vanaf oktober ook instructiefilmpjes en trainingen in.'

Eindelijk weer eens fysiek op bezoek

Hans Pouwels
Accountmanager
Afvalfonds Verpakkingen

Mijn werk als accountmanager bestaat grotendeels uit het beoordelen en controleren van aangiften van onze klanten. In mijn geval ook in de groente- en fruitsector. Maar wie denkt dat we als accountmanagers alleen maar met cijfertjes bezig zijn, heeft het mis. Voorafgaand aan zo'n controle brengen we de bedrijfsactiviteiten in kaart, maken een inschatting van de verpakingsstromen, beoordelen de structuur van de onderneming, maken een cijfervergelijking vanuit ons eigen systeem en vragen documenten op. Pas dan start het beoordelen van de volledigheid van de aangiften en bijvoorbeeld ook het selecteren van de te wegen verpakkingen. Het afgelopen jaar deden we die controles vooral op afstand en via Teams, maar vorige maand was ik voor het eerst weer eens fysiek op bezoek bij een onderneming. En dat is toch een andere dynamiek. Het contact met de klant, het zien van het bedrijf. Ook dat is een wezenlijk onderdeel van ons werk. Het ging dit keer om een dubbele controle van een groente- en fruitbedrijf. Enerzijds de controle op belaste kilogrammen, anderzijds de controle op indirecte export. Twee heel diverse takken van sport en dus werk aan de winkel. Het wegen van de verpakkingen, het invullen van alle gegevens in ons elektronisch dossier en het schrijven van een eindverslag. Dit bedrijf had het goed voor elkaar. Maar dat ons controlerende werk relevant is, bleek toen ik diezelfde week samen met collega Marjon weer eens in de complexe administratie van een openstaande lead dook. Dit bedrijf beweerde al enige tijd onderdempelig te zijn, maar na beoordeling en de derde toegestuurde nieuwe opstelling bleek de aangifte toch echt boven de drempel uit te komen.

Inspirerend:

Groen rond de afvalcontainer

Wat is het?

Het containertuintje is een minituintje dat over een ondergrondse vuilcontainer geplaatst wordt en vervolgens veilig met container en al opgetild kan worden bij het legen. Het wordt 3D-geprint van gerecycled kunststof, voornamelijk polypropyleen. Zo laten we zien dat afval waardevolle grondstof is. Dat inspireert mensen om anders met afval om te gaan. We bieden zowel een laag containertuintje met onderhoudsvriendelijk sedum aan als een hoog containertuintje met beplanting die wat meer onderhoud nodig heeft. Met de containertuintjes bren-

gen we groen de stad in, goed voor het stadsklimaat en de biodiversiteit, we voorkomen bijplaatsing en zwerfafval naast de containers, vergroten de sociale betrokkenheid van de buurt én geven ook nog eens gerecycled kunststof een tweede leven.'

Hoe is het idee ontstaan?

'Ik wist dat afval rond vuilcontainers een hardnekkig probleem is. Martin en ik gingen hierover brainstormen. We denken altijd breed en ons doel is mensen met elkaar en hun buurt te verbinden. Daarbij maken we het ook praktisch. Want wat is nou concreet het achterliggende verlangen? We zagen bijvoorbeeld met stickers beplakte containers met dreigementen voor een boete. Het verlangen daarachter is de behoefte aan een schone en aantrekkelijke buurt. Zo kwamen we bij het containertuintje. Inmiddels blijkt dat bij containers met een tuintje het bijplaatsen van afval flink vermindert.'

Hoe hebben jullie het aangepakt?

'Dat was aanvankelijk een traag en moeizaam proces met de gemeente Den Haag. Maar ook een proces van waardevolle samenwerking. Een proces van uitproberen, met onder andere de gemeente en HMS, de Haagse milieuservice. Door dat proces zijn we

tot een degelijke uitvoering gekomen die aan alle gestelde eisen voldoet. De containertuintjes worden uit een stuk gemaakt met een 3D-printer. Dat is echt maatwerk, want de bakken zijn niet overal hetzelfde. We meten ze op en leveren ze met plant en al aan.'

Hoe reageren buurtbewoners?

'In Den Haag zijn verschillende straat-interviews gedaan. 94% van de mensen geeft aan de buurt positiever te ervaren. Dat komt ook doordat ze direct worden betrokken. Bewoners kunnen eventueel zelf het plastic inzamelen wat nodig is voor het maken van het containertuintje. Dat hebben we bijvoorbeeld in Oosterhout gedaan. En als de containertuintjes zijn geplaatst kunnen de bewoners zelf het onderhoud verzorgen, iets wat wij ook adviseren in verband met de sociale betrokkenheid. Als mensen weten dat het tuintje wordt onderhouden door de buurvrouw of buurman, gaan ze er nog liefdevoller mee om.'

Is het een succes?

'Ja. Inmiddels staan er al zo'n 250 van deze containertuintjes door heel Nederland en de ene na de andere gemeente komt met aanvragen. Ze staan inmiddels ook al in Geneve.'

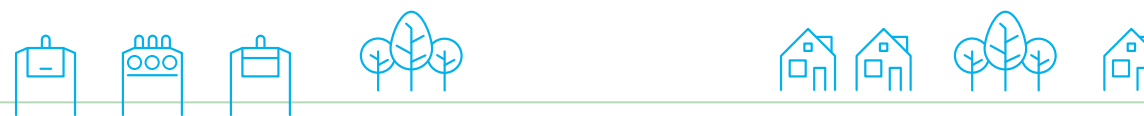
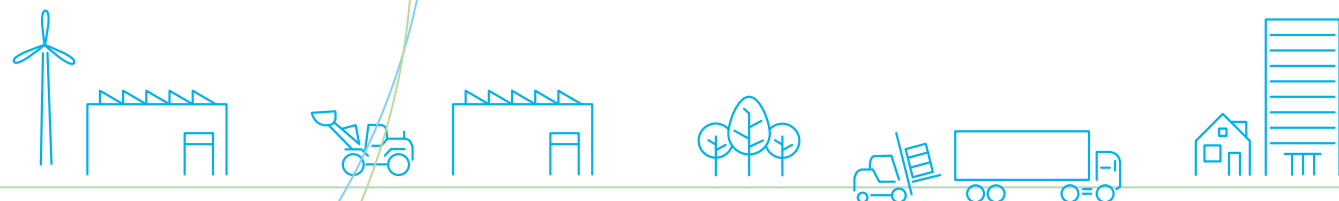
Wie: Henk-Jan Room en Martin van Diggele

Van: CityGard

Wat: Containertuintje

Idee: Vergroening rondom de afvalcontainer voorkomt bijplaatsing, vergroot de sociale betrokkenheid en gebruikt gerecycled kunststof

Meer info: www.citygard.nl

Samenwerking tussen Mars en Nederland Schoon

Ook Mars is het een doorn in het oog dat wikkels van populaire merken als M&M's, Twix en de nieuwe snackreep BE-KIND niet altijd netjes in de afvalbak belanden. Vanuit de verantwoordelijkheid die Mars daarvoor voelt, zocht het bedrijf de samenwerking met Nederland Schoon.

Passend bij de purpose

Roel Govers van Mars: 'Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen past bij onze purpose: "The world we want tomorrow, starts with how we do business today." Daar valt het opruimen van zwerfafval ook onder. Daarom hebben we met en voor onze medewerkers een hele serie BE-KIND clean ups op touw gezet. We hebben bewust een meerjarige samenwerking gezocht met Nederland Schoon.' Mars maakt vooral gebruik van de brede kennis over zwerfafval en de ervaring in het organiseren van opschoonacties. Via het platform Supporter van Schoon kan Mars hun inzet zichtbaar maken.

Meer duurzame ambities

'Met deze clean ups dragen we graag bij aan een schoner Nederland. Maar ook op andere fronten tonen we onze duurzame ambities. Zo streven we ernaar dat al onze verpakkingen in 2025 herbruikbaar, recyclebaar of composteerbaar zijn. We kijken ook voortdurend hoe we verpakkingsmateriaal kunnen terugdringen en investeren in nieuwe recyclingmethoden. Onze medewerkers en consumenten bewust maken van zwerfafval en aansporen daar hun rol in te pakken, sluit daar mooi bij aan.'

P&G helpt Utrechtse Heuvelrug op te schonen

P&G, bekend van merken als Ariel, Dreft, Gillette en Oral-B, slaat met Nederland Schoon de handen ineen om Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug op te schonen.

200 kilometer aan wandelpaden

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug is een van de drukstbezochte nationale parken in Nederland. Sinds de uitbraak van corona is het aantal bezoekers toegenomen en helaas ook de hoeveelheid zwerfafval. Tijdens Beleefweek van 17-24 oktober organiseerden P&G, Nederland Schoon en de stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug een gezamenlijke opschoonactie met clean teams en vrijwilligers om de ruim 200 kilometer aan wandelpaden volledig zwerfafvalvrij te maken.

Structurele afvaloplossingen

Met de Litterati-app brachten de organisaties het gevonden afval in kaart. Met de inzichten daaruit willen ze tot structurele afvaloplossingen komen, die het Nationaal Park blijvend schoonhouden. De afvalbakken en grijpers van de opschoonactie blijven ook eigendom van het park en kunnen dus blijvend ingezet worden. Voor P&G past de opschoonactie in het beleid rond verantwoorde consumptie, gebaseerd op de pijlers afval, energie en water. Zo streeft P&G naar 100% recyclebare of herbruikbare verpakkingen in 2030 en het halveren van het gebruik van nieuw plastic.

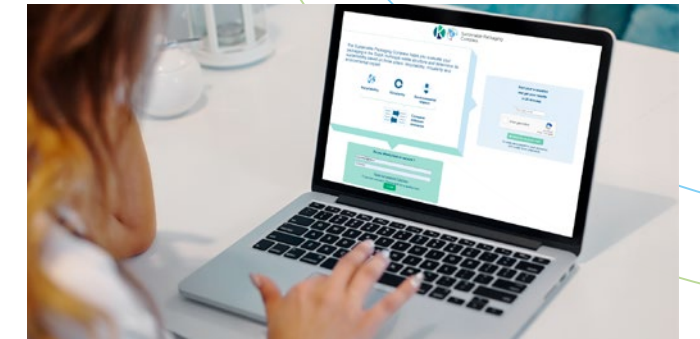

KIDV lanceert The Sustainable Packaging Compass en...

'Met The Sustainable Packaging Compass kunnen bedrijven de duurzaamheid van een verpakking bepalen aan de hand van drie pijlers: recyclebaarheid, circulariteit en milieu-impact. Zo helpen we ze om hun koers te bepalen richting een circulaire economie voor verpakkingen,' aldus verpakkingskundige Niels van Marle van het KIDV bij de lancering van deze nieuwe KIDV-tool. Zeker aan het begin van de ontwikkeling van een product-verpakkingscombinatie is The Compass een goede basis voor het onderzoek of een verpakking duurzamer kan.

Slechts twintig minuten

De tool is simpel, snel te doen en geeft gelijk inzicht. Behalve om de recyclebaarheid en milieu-impact van een nieuwe verpakking te meten, kunnen ook bestaande product-verpakkingscombinaties met alternatieven worden vergeleken. Het is mogelijk om features van de verpakking aan te passen, waarna direct duidelijk is welke impact dat heeft op de verschillende duurzaamheidsaspecten. The Compass is relatief eenvoudig te gebruiken. Het duurt slechts twintig minuten om een geheel scenario te doorlopen

en de resultaten te verkrijgen. 'Een gebruiker heeft alleen de technische gegevens en informatie over de end-of-life scenario's van de verpakking nodig. Maar het is wel een quick scan,' zegt Van Marle. 'Later in het proces of voor specifieke data is een meer uitgebreide LCA nodig.'

Uitbreiden

Op dit moment is de (Engelstalige) tool te gebruiken voor flexibele en vormvaste kunststof verpakkingen. De berekeningen zijn gebaseerd op de huidige situatie van sorteer- en recyclinginstallaties in Nederland. Het KIDV streeft ernaar om de tool dit jaar uit te breiden met de verpakkingsmaterialen glas, papier en karton.

... The Sustainable Packaging Support Tool

Voor ondernemers en bedrijven die een product duurzaam willen verpakken, maar nog niet goed weten waar ze moeten beginnen, heeft het KIDV de Sustainable Packaging Support Tool ontwikkeld. Deze tool biedt een handvat voor de eerste stappen naar een duurzame product-verpakkingscombinatie. Aan het eind heeft de gebruiker een lijst met eisen voor de verpakking, gebaseerd op productbehoefte én zijn duurzaamheidsstrategie.

Om tot deze lijst te komen, biedt de tool een stap-voor-stap handleiding waarbij het te verpakken product grondig onder de loep wordt genomen. 'De tool zet je ook aan het denken over allerlei andere aspecten om

rekening mee te houden, zoals transport en distributie, de opslag en het gebruik van het product,' vertelt verpakkingskundige Tim Duivesteyn van het KIDV. 'Met de tool loop je deze stuk voor stuk langs.'

De resultaten uit de tool kunnen worden gebruikt om een dossier op te bouwen rondom de verpakking, om zo te voldoen aan de (wettelijke) essentiële eisen en om te controleren of alle aspecten bij de keuze van de verpakking zijn meegenomen. Ook kunnen ze als input dienen voor de ontwerper en/of producent, met als uiteindelijke doel een duurzame, goed recyclebare of circulaire verpakking.

Kneipp kiest kurk en graspapier

Paper blend doppen, verpakking van graspapier en gerecycled kurk. Bij cosmeticaconcern Kneipp trekken ze een heel arsenaal aan verpakkingsalternatieven open om invulling te geven aan hun duurzame verpakkingsstrategie. Meest in het oog springende punt daaruit: geen plastic meer in 2025. We praten erover met Philipp Keil, hoofd Packaging Materials.

‘Sinds 2016 staat alles in het teken van de circulaire economie’

Ik zie dat jullie al in 2007 bezig waren met verduurzaming van verpakkingen?

‘Dat klopt, we zijn toen begonnen met het reduceren van het gewicht van onze 100 ml. glazen flesjes. We hebben ze negen gram lichter kunnen maken. Met zes miljoen flessen per jaar leverde dit toen al een CO₂-besparing op van ongeveer 35 ton. In 2010 hebben we een speciale taskforce duurzaamheid opgericht die op dat pad is doorgegaan en allerlei initiatieven heeft ontwikkeld. Niet alleen met verpakkingen, maar ook op het gebied van transport en fair trade. Tussen 2018 en 2020 hebben we mede daardoor 305 ton materiaal kunnen besparen.’

Waarom dan toch een nieuwe strategie?

‘Omdat het denken over duurzaam verpakken is veranderd. Sinds 2016 staat alles in het teken van de circulaire economie. Het gaat over het toepassen van gerecycled materiaal, over het uitbannen van plastics, over hergebruik en nadenken over nieuwe verpakkingen in de ontwerpfase. De strategie geeft ons houvast. We merkten dat het implementeren van ideeën soms lastig was. Met de strategie hebben we commitment aan onszelf gedaan.’

Wat staat er in die strategie?

‘Het is een brede strategie waarin we veel facetten van verduurzaming aanraken. Recycling, duurzame grondstoffen, nieuwe materialen, geen plastic. Vanaf 2023 moeten alle kunststoffen in onze verpakkingen gemaakt zijn van gerecycled plastic en ook volledig recyclebaar zijn, vanaf 2025 willen we die kunststoffen vervangen door duurzamere alternatieven. We willen ook alternatieven voor papier, dus boomvrij. En we zijn bezig een eigen gecertificeerd recyclingsysteem op te zetten, waarbij een derde partij onze verpakkingsclaims audit. Zo willen we green washing voorkomen.’

De verpakking van de Kneipp Lippenbalsems zijn al tweemaal bekroond als duurzame innovatie: in 2018 met de German Packaging Award 2018 in de categorie duurzaamheid en in 2019 voor de German Design Award 2019.

Liggen jullie op schema?

‘We doen ons best, maar we hebben altijd te maken met wetgeving die bepalend is voor de innovaties die we doen. Eigenlijk geldt voor cosmetica wat ook voor food geldt. Het product komt rechtstreeks in contact met de verpakking. Die verpakking moet dus veilig zijn voor consumenten en mag het product niet aantasten. Food heeft hiervoor een eigen guideline, die is er niet voor de cosmeticabranche. EU-regulering zou de snelheid van ontwikkelen zeker helpen. En daarbij speelt ook de hoeveelheid beschikbaar gerecycled of alternatief materiaal een rol. Dat merken we bij kunststoffen en bijvoorbeeld ook met de speciale papiersoorten.’

‘Vanaf 2023 moeten alle kunststoffen in onze verpakkingen gemaakt zijn van gerecycled plastic en ook volledig recyclebaar zijn’

Kun je een voorbeeld geven van zo'n alternatieve verpakking?

'Het mooiste voorbeeld, waar we ook echt trots op zijn, is de verpakking van de lippenbalsem met een draaidop met kurk en een vouwkaart op basis van graspapier. Kurk is een hernieuwbare bron van grondstoffen. In de onderste huls van de lippenbalsems gebruiken we gerecyclede kurk, een bijproduct van de productie van wijnkurk. De kaart bestaat uit graspapier, waarin 25% gras is verwerkt. Dit komt uit compensatiegebieden in Duitsland en bespaart schadelijke uitlaatgassen door korte transportroutes. Bovendien is bij de productie ongeveer 3.000 liter minder water per ton karton nodig dan bij gewoon papier. We werken momenteel aan het verhogen van het grasgehalte van de kaart tot 50%. En de huls van de lippenbalsem wordt binnenkort vervangen door een geheel nieuw materiaal wat lijkt op plastic maar het niet is, namelijk paper blend. Wat ook nieuw is, is onze papertube voor de handcrèmes. Een tube gemaakt op basis van papier.'

'Nieuw is onze papertube voor de handcrèmes. Een tube gemaakt van papier.'

Hoe reageren consumenten op die alternatieve verpakkingen?

'We testen dat in onze eigen winkels in Duitsland. We vragen consumenten om feedback over het gebruik, maar ook over hoe zij de verpakking eruit vinden zien. Het is echt experimenteren met druktechnieken op bijvoorbeeld graspapier. Dat kan invloed hebben op de kleuren. Het is minder bling bling. We vertellen onze consumenten het verhaal achter de verpakking op screens in de winkels, dat we plastic willen vervangen door alternatieve, natuurlijke verpakkingsmaterialen. Klanten staan daar voor open.'

Waarom willen jullie eigenlijk van plastic af?

'Voor onze farmaceutische producten geldt dat we ze niet in 100% gerecycled materiaal mogen verpakken vanwege de veiligheid. We zullen altijd virgin materiaal nodig hebben om te mixen. Dat is voor ons de belangrijkste reden om te zoeken naar alternatieven. Voor de cosmeticaproducten is 100% gerecycled, met de nodige uitdaging, wel mogelijk.'

Recyclecheck voor glazen verpakkingen

Na de Recyclechecks voor flexibele en vormvaste kunststof verpakkingen én voor papier- en kartonverpakkingen, heeft het KIDV deze zomer ook een Recyclecheck Glazen Verpakkingen gepubliceerd. De Recyclecheck bestaat uit een beslisboom met vragen en achtergrondinformatie. Hiermee kunnen bedrijven zelf beoordelen of de flessen en potten die ze als verpakking gebruiken, goed recyclebaar zijn.

De Recyclecheck Glazen Verpakkingen is opgesteld in samenwerking met brancheorganisaties, producenten en importeurs van verpakte producten en met sorteerders en recyclers van glazen verpakkingen.

De beslisboom bevat vragen en informatie over tal van aspecten aan glazen verpakkingen, zoals de kleur en lichtdoorlatendheid van glas, de aanwezigheid van sleeves en coatings en de impact van chemicaliën en zware metalen die in glazen verpakkingen worden gebruikt om bepaalde eigenschappen of kenmerken van glas te versterken.

In een toelichting op de vragen staan een beschrijving van de huidige situatie in de recycling, achtergrondinformatie en mogelijke toekomstperspectieven. Bij het opstellen van de Recyclecheck is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij recyclechecks en richtlijnen van andere landen en internationale organisaties, zoals The European Container Glass Federation. Als nieuwe ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, zal het KIDV de Recyclecheck updaten.

Nieuw:

Het Afvalfonds Verpakkingen heeft de ambitie om met alle partners in de recycleketen alle verpakkingsketens te sluiten. Daarbij focussen we op duurzaam verpakken, goede inzameling, het voorkomen van zwerfafval, innovatie in sortering en recycling én de toepassing van gerecycled materiaal.

Om deze boodschap uit te dragen, de mooie initiatieven en samenwerkingen te stimuleren en in het zonnetje te zetten, gaat het Afvalfonds samen met haar uitvoeringsorganisaties Nederland Schoon, Nedvang b.v. en het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) awards uitreiken: de Afvalfonds Verpakkingen Awards. De uitreiking van de awards vindt plaats tijdens een feestelijke middag met een inhoudelijk seminar op donderdag 9 juni 2022.

Verskillende categorieën

Voor het toekennen van de awards hebben we diverse categorieën benoemd, zoals bron- en nascheidingsgemeenten met een goed werkend afvalinzamelingssysteem, gemeenten die op uitstekende wijze communiceren met hun burgers over afvalinzameling en gemeenten met de beste initiatieven om zwerfafval terug te dringen. Het verpakkend bedrijfsleven belonen we met de beste initiatieven voor verpakkingen van recyclelaar en verpakkingen die goed recyclebaar zijn. Verder zetten we sorteerders en recyclers in het zonnetje die nieuwe technologieën hebben ontwikkeld om de kwaliteit van de verwerking van afvalstromen te verbeteren. Een laatste categorie betreft 'het Nederlandse publiek' dat we willen vragen wat zij de beste verpakkingsinnovatie vinden van het afgelopen jaar. Een deskundige jury zal alle inzendingen beoordelen en bepalen wie er met een award naar huis gaat.

Heeft u interesse in deelname?

Kijk voor meer informatie op www.afvalfondsverpakkingen.nl en schrijf u in!

Etiketten uit sierteelt worden weer nieuwe etiketten

Nieuwe techniek voor hergebruik gerecycled kunststof

Anderhalf jaar werkte Circular Plastics samen met KIVO Verpakkingen en Kras Recycling aan een nieuwe co-extrusie-techniek om kunststof afvalmateriaal uit de sierteeltbranche opnieuw te gebruiken. De machine draait inmiddels en de eerste producten zijn geleverd.

'In Jip en Janneke-taal is co-extrusie een techniek waarmee we tussen twee lagen van virgin kunststof een binnenlaag aanbrengen van gerecycled materiaal,' legt Henk Kras van Circular Plastics uit. 'Daarmee maken we een product dat ten eerste honderd procent recyclebaar is en ten tweede voor zeventig

tot tachtig procent uit gerecyclede content bestaat. Kras Recycling zamelt dat oude plastic uit de sierteelt in bij veilingen en groothandels. Daar gebruiken ze onze circular bags voor.'

Gesloten kringloop

Het ingezamelde materiaal wordt in huis bij KIVO Verpakkingen in Volendam geregranuleerd. KIVO maakt er vervolgens witte kunststof platen van volgens de co-extrusie-methode. Circular Plastics verkoopt de platen aan de grafische industrie. 'De platen voldoen aan de hoogst mogelijke kwaliteitsnormen voor offset drukwerk,' zegt Henk Kras. 'Er worden weer nieuwe labels, etiketten en folies van gemaakt. Die ook weer opnieuw worden ingezameld en hergebruikt.' Daarmee voldoen de nieuwe producten aan de doelstelling van Circular Plastics om hergebruik te stimuleren en te garanderen binnen een gesloten kringloop. 'Dat kan alleen met een Europees dekkend systeem van inzameling, moderne technieken en sterke partners,' aldus Kras.

Tweeduizend ton

De nieuwe lijn maakte afgelopen zomer zijn eerste meters, maar wordt vanaf september vol ingezet. 'De markt wacht op deze producten.' Met de nieuwe co-extrusie-techniek willen de drie partners zo'n tweeduizend ton gerecycled materiaal inzamelen en weer inzetten.

Circular Plastics bestaat sinds 2018 en zet zich vanaf het begin in voor duurzaam hergebruik van schaarse grondstoffen; door constante productontwikkeling op basis van 100% hergebruik van gerecyclede materialen en de veelzijdigheid van de technologie. Circular Plastics maakt mono tot 3-laags gerecyclede laminaten van PP, PE en PS in diktes van 0,3 mm tot 1,5 mm. De productie is BRC en ISO 9001 gecertificeerd.

De eerste meters van de productie zijn te zien in deze [video](https://youtu.be/QddKLNi9UCc)
<https://youtu.be/QddKLNi9UCc>

www.circular-plastics.com

CB neemt transportdozen weer mee uit de winkels

De second date van de boekendoos

Het is een logistiek huzarenstukje dat CB samen met transporteurs als FOOX, De Groene Rijders en Cityhub en zo'n 1.500 boekhandels uithaalt. De – in de handel – bekende kartonnen boekendoos belandt niet in de papierbak, maar gaat gewoon terug naar het distributiecentrum in Culemborg om nogmaals gebruikt te worden.

‘In juni hadden we al een record te pakken, toen kwamen 60.000 dozen retour’

‘Jaarlijks zetten we 1,6 miljoen dozen in de markt,’ zegt Marinus Ploos van Amstel, operationeel directeur van CB. ‘Het is zonde als we al die dozen niet nog een keer gebruiken.’ Daarvoor bedacht CB een gebruiksvriendelijke halfhoge doos met autolock. ‘Vergelijk het maar met een verhuisdoos,’ zegt Ploos van Amstel. ‘Je vouwt hem makkelijk op. En door de autolock hoef je als boekhandelaar maar één recht stuk tape te verwijderen. Het kost je nauwelijks moeite, scheelt een bezoekje aan de papierbak en het neemt maar een heel klein beetje ruimte in beslag.’

Positieve reacties

De chauffeurs die de boekbestellingen afleveren nemen de opgevouwen dozen weer mee terug. In Culemborg worden de schone en herbruikbare dozen geselecteerd. ‘Gun deze doos een second date’ staat er sinds kort op de zijkant van de boekendoos. Met het recycle-hartje erbij. ‘Ach, we zijn soms wat formeel,’ vindt Ploos van Amstel, ‘dus nu is onze toon wat lichter. We willen het niet zwaarder maken dan het is. Natuurlijk is het succes hiervan ook afhankelijk van de medewerking van de boekhandelaren. We doen het uiteindelijk samen. Onze chauffeurs krijgen positieve reacties en in juni van dit jaar hadden we al een record te pakken. Toen kwamen zo'n 60.000 dozen retour, twintig procent meer dan de maanden ervoor. Omgerekend gebruiken we onze dozen nu anderhalf keer, maar dat moet nog kunnen groeien naar zo'n drie keer. In totaal gaat het momenteel om een besparing van 40 tot 60 ton papier en karton.’

Slim versturen

CB ontwikkelde een eigen vervoersmodel om zendingen op de meest slimme manier af te leveren. 'Dat model kijkt eerst hoe en of een zending in onze eigen vrachtwagens past. Vaak zijn dat de grotere zendingen. Kleinere zendingen, met name in de binnensteden, gaan naar een van onze transporteurs. FOOX en partners als Cityhub en de Groene Rijders zijn gespecialiseerd in kleinschalige distributie. FOOX doet voor ons de zendingen tot zes dozen naar de boekhandel. Zij komen al in de centra omdat ze ook andere winkels bevoorraden en nemen in een rit dan ook de zendingen voor de boekhandels mee. Door die pakketcombinaties maken we veel minder kilometers. Dat scheelt in de prijs, maar ook in de CO₂-uitstoot en de fijnstofuitstoot. Bovendien rijden partners Cityhub en Groene Rijders ook nog eens met elektrische wagens vanaf hun eigen overslagpunt buiten de stad! Voor avond- en nachtzendingen werkt het CB samen met PostNL. Maar PostNL neemt geen dozen mee terug.

Chauffeurs die de boekbestellingen afleveren, nemen de opgevouwen dozen weer mee terug.

Karton en papier tekorten

De laatste maanden lezen we berichten over tekorten aan papier en karton. Dat komt enerzijds door de toename van online winkelen, anderzijds door het tekort aan oud papier. Ook het vervangen van eenmalig plastic (denk aan de rietjes) door papieren en kartonnen varianten speelt mee. De prijs is in Europa met 30 tot 65 procent gestegen. In de coronatijd heeft het webwinkelen een vlucht genomen, wat de vraag naar karton heeft vergroot. Daarbij zijn er steeds minder kranten en tijdschriften, dus ook minder aanbod in de papierbak.

(Bron: NOS en de Stentor)

Meest duurzame oplossing

Is de kartonnen doos voor boeken wel de meest geschikte vervoersvorm? 'Absoluut, in het verleden hebben we ook de kunststof vouwkrat onderzocht, maar die is te kwetsbaar en je kunt hem niet afsluiten. In de e-commerce distributie gebruiken wij trouwens wat dikkere dozen, omdat e-commerce zendingen vaak over verschillende sorteercentra van pakketbezorgers gaan voordat die bij de klant aankomen. Ons karton komt van bomen uit FSC-gecertificeerde bossen. Dit is echt de meest duurzame oplossing. Nu nog de hergebruikcijfers omhoog naar drie keer hergebruik, dan kunnen we tevreden zijn.'

'Ons karton komt van bomen uit FSC-gecertificeerde bossen.'

Bij CB wordt gecontroleerd of de teruggekomen dozen heel en sterk zijn

Kijk in de Keten

‘Als het makkelijker wordt voor inwoners, dan komt de circulaire economie dichterbij. Wij helpen graag mee.’

Hester Klein Lankhorst
Algemeen directeur Afvalfonds Verpakkingen

De intentie van inwoners is goed, zegt wethouder Van Essen van de gemeente Losser (Twente) in deel 2 van Kijk op de Keten.

De focus in Twente lag in eerste instantie op zoveel mogelijk inzamelen, maar beweegt naar zo goed mogelijk inzamelen. De kwaliteit van de ingezamelde PMD-stroom moest beter. En dus maakten de gemeenten in Twente verbeterplannen. Een andere manier van werken, andere afspraken met sorteerdere en gerichte communicatie richting inwoners, zoals de 3-check-sticker. Resultaat: minder afkeur en een hoogwaardigere kwaliteit. Hester Klein Lankhorst ging naar Hengelo en nam een kijkje bij de op- en overslaglocatie.

Afvalfonds
Verpakkingen

NL **SCHOON**

Kennisinstituut
Duurzaam Verpakken

nedvang b.v.

STATIEGELD
NEDERLAND

Scan de
QR-code
voor een
Kijk in de Keten,
PMD-inzameling
in Twente

Duurzaam verpakken betekent minder lichter en beter recyclebare verpakkingen gebruiken. En ook, daar waar mogelijk, verpakkingen weglaten. Daarom verzenden wij dit magazine zonder envelop of folie.

Postbus 1256, 2260 BG Leidschendam

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

